

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kraśniku Dolnym

**Kraśnik Dolny 47, 59-700 Bolesławiec, e-mail: spkrasnikdony@wp.pl
NIP 6121853153, REGON 022424906, tel./fax. 75 713 67 94**

SZKOLNE PROCEDURY W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W ZESPOLE SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM W KRAŚNIKU DOLNYM

Kraśnik Dolny, styczeń 2024 r.

Szkolny System Bezpieczeństwa zawiera:

1. Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.
2. Procedury postępowania z uczniem przewlekle chorym.

Podstawa prawna poniższych procedur:

- 1) Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 1654).
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r., poz. 487).
- 3) Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz.783).
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U.z 2015 r., poz. 1249).
- 5) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, Dz. U. nr 30, poz. 179 z p. zm.
- 6) Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- 7) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59).
- 8) Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016, poz. 1943).
- 9) Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 357).
- 10) Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 roku o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych: Dz.U. 2017 poz. 957 tekst jednolity Art. 5 ust.1 p. 2. „Zabrania się palenia wyrobów tytoniowych z zastrzeżeniem art.5a na terenie jednostek organizacyjnych systemu oświaty, o których mowa w przepisach o systemie oświaty oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej“. Art.13 p.2. „Kto pali wyroby tytoniowe w miejscach objętych zakazami w art.5 podlega karze grzywny do 500 złotych“.
- 11) Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez dzieci, które nie ukończyły 13. roku życia. Małoletni, którzy nie ukończyli 13 lat, nie ponoszą odpowiedzialności prawnej za wyrządzoną szkodę. Znajdują tu zastosowanie przepisy art. 426 kodeksu cywilnego, z którego wynika, że uczeń, który nie ukończył 13 lat, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną przez siebie szkodę. Należy pamiętać, że w czasie pobytu w szkole dziecko pozostaje pod nadzorem szkoły. Roszczenia w stosunku do rodziców dziecka nie mają podstawy prawnej, ponieważ dziecko w tym czasie przebywało poza ich nadzorem. Tak więc za dopuszczenie do zniszczenia pomocy dydaktycznych i wyposażenia szkoły powinien odpowiadać przede wszystkim personel szkoły. Jeżeli jednak rodzice z własnej nieprzymuszonej woli poczuwają

się do odpowiedzialności i chcą naprawić szkodę, to nie ma do tego przeszkód. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526),

12) Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1257).

13) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2007 r. nr 35, poz. 222).

14) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).

15) Ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1189).

16) Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 1866).

17) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. nr 6, poz. 69).

18) Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1204).

19) Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 1866).

20) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, Stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i przedszkolu z dnia 4 maja 2010 r.,

21) Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych. (Dz.U. 2016 poz.904).

22) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. (Dz.U. 1991 nr 88 poz.400).

23) Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. (Dz.U. 2007 nr 89 poz. 590).

24) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 lipca 2016r. w sprawie katalogu incydentów o charakterze terrorystycznym.(Dz.U z 2016 r. poz.1092).

25) Statut Szkoły

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W SZKOLE

- I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA DEMORALIZACJI**
- II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ PRZEBYWA NA TERENIE SZKOŁY POD WPLYWEM ALKOHOLU, NARKOTYKÓW, DOPALACZY LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH**
- III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PALENIA PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW NA TERENIE SZKOŁY PRZEZ UCZNIÓW**
- IV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJĘ ODURZAJĄCĄ, ALKOHOL LUB DOPALACZE**
- V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDZIE NA TERENIE SZKOŁY NIEZNANĄ SUBSTANCJĘ**
- VI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ STOSUJĄCEGO PRZEMOC FIZYCZNĄ LUB PSYCHICZNĄ**
- VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB PRACOWNIKA SZKOŁY**
- VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA UCZNIĄ UNIEMOŻLIWIAJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI**
- IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PRACOWNIKA SZKOŁY WOBEC UCZNIĄ**
- X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA RODZICA/PRAWNEGO OPIEKUNA WOBEC NAUCZYCIELA/PRACOWNIKA SZKOŁY**
- XI. PROCEDURY POWIADAMIANIA RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW) O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH**
- XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH**
- XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ PODEJRZANEGO O WAGARY LUB NIE REALIZUJĄCEGO OBOWIĄZKU SZKOLNEGO**
- XIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIEDBYWANIA UCZNIÓW PRZEZ RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW POD WZGLĘDEM ZDROWOTNYM ORAZ ZAPEWNIENIA PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH**

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA, GDY PO DZIECKO PRZYJDZIE PIJANY RODZIC

XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC OSOBY „OBCEJ” NA TERENIE SZKOŁY

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SPOŁECZNEGO

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC GRUPY UCZNIÓW ŁAMIĄCYCH REGULAMIN SZKOŁY

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIECIA FAŁSZERSTWA

XX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA ZACHOWAŃ AUTODESTRUKCYJNYCH

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA MOŻLIWOŚCI WYSTĄPIENIA PRÓBY SAMOBÓJCZEJ U UCZNIA

XXII. PROCEDURA KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIEWŁAŚCIWEGO WYKORZYSTANIA PRZEZ UCZNIA TELEFONU KOMÓRKOWEGO LUB INNYCH URZĄDZEŃ REJESTRUJĄCYCH OBRAZ LUB DŹWIĘK

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIECIA CYBERPRZEMOCY

XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W CZASIE ZAGROŻENIA „BOMBOWEGO” (PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA TELEFONICZNEGO, ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, PRZEDMIOTU NIEWIADOMEGO POCHODZENIA)

XXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PEDOFILII W SZKOLE.

XXVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM

XXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAMACHU TERRORYSTYCZNEGO

XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO I BIOLOGICZNEGO.

W celu określenia w szkole warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo, ochronę przed przemocą, uzależnieniami, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej ustala się co następuje :

1. Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole norm i zasad określonych w Szkolnym Programie Wychowawczym oraz w Regulaminie Szkoły .
2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia np. w związku z używaniem przez niego narkotyków, dopalaczy lub pićem alkoholu, szkoła zapewnia niezbędną opiekę medyczną np. wzywane jest pogotowie .
3. O wstrzymaniu lub kontynuowaniu procedury decyduje dyrektor.
4. Każdy przejaw niepożądanego zachowania ucznia rodzi konsekwencje w postaci:
 - a. obniżenia zachowania,
 - b. powiadomienia rodziców ucznia.
5. O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje na spotkaniach z rodzicami.
6. Poniższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim, sekretariacie, stronie internetowej szkoły.
7. Policja wzywana jest w przypadku :
 - a. znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
 - b. gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,
 - c. gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób,
 - d. kradzieży lub innych wykroczeń.

Cele:

- 1) Wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- 2) Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania.
- 3) Socjalizacja uczniów.
- 4) Zwiększenie wychowawczej roli szkoły.
- 5) Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami i szkołą.

Uzasadnienie wdrożenia procedur w szkole:

- 1) Promowanie postaw pomagających zachować bezpieczeństwo, ład i porządek na terenie szkoły.
- 2) Wypracowanie i wprowadzenie w życie jednolitych procedur działania, eliminujących czynnik przypadkowości i dowolności w interpretowaniu przepisów prawnych.

Formy kontaktów:

- 1) Podstawową formą kontaktów rodziców/opiekunów ze szkołą, to zebrania i konsultacje odbywające się zgodnie z harmonogramem zebrań i konsultacji na dany rok szkolny.

2) Inne formy kontaktów ze szkołą to:

- a. umówione wcześniej spotkania z wychowawcą, nauczycielem, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem,
- b. interwencyjne, w nagłych sytuacjach wymagających kontaktu rodzica ze szkołą.

Sposoby kontaktów:

- 1) Osobiste - bezpośrednie spotkania rodzica/opiekuna z nauczycielem podczas zebrań i konsultacji lub wcześniej umówionego spotkania w celu omówienia sytuacji dziecka.
- 2) Telefoniczne - rozmowa telefoniczna, rodzic - nauczyciel; nauczyciel - rodzic w sytuacji wymagającej natychmiastowego przekazania informacji o dziecku.
- 3) Pisemne, zapis w e - dzienniku, pisemna informacja wysłana pocztą za potwierdzeniem odbioru.

W każdej z poniższych sytuacji Dyrektor szkoły i Rada Pedagogiczna mają prawo do zastosowania określonych w Statucie Szkoły konsekwencji dyscyplinarnych.

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA DEMORALIZACJI

Demoralizacja – naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, udział w działalności grup przestępczych.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzania się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące

o demoralizacji, **nauczyciel powinien podjąć następujące kroki :**

- 1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- 2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga i dyrektora szkoły.
- 3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców /opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację oraz przeprowadza z nimi rozmowę dotyczącą podjęcia środków zaradczych (szczególny nadzór nad dzieckiem, częste kontakty z wychowawcą, skierowanie do psychologa).
- 4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- 5. Jeżeli szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA , ŻE UCZEŃ PRZEBYWA NA TERENIE SZKOŁY POD WPLYWEM ALKOHOLU, NARKOTYKÓW, DOPALACZY LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia, że uczeń jest na terenie szkoły pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy lub innych substancji psychoaktywnych **pracownicy szkoły podejmują następujące działania :**

1. W razie konieczności zapewniają uczniowi opiekę medyczną.
2. Odizolowują ucznia od reszty klasy i zapewniają opiekę osoby dorosłej.
3. Wychowawca, pedagog lub dyrektor bezzwłocznie zawiadamiają rodziców.
4. Przekazują ucznia rodzicom- rodzic poświadcza pisemnie przekazanie dziecka.
5. Wychowawca ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami.
6. Gdy rodzice odmawiają przyścia do szkoły dyrektor może powiadomić Policję.
7. Zdarzenie dokumentuje wychowawca lub inny nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę służbową.
8. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca prowadzą rozmowę z rodzicami, w czasie której ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami i szkołą oraz wskazują miejsce uzyskania pomocy specjalistycznej.
9. Uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do zaprzestania używania substancji zmieniających świadomość oraz do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania.
10. Nadzór nad wypełnieniem kontraktu sprawują rodzice, wychowawca i pedagog szkolny.
11. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy lub innych środków zmieniających świadomość dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym Policji lub Sądu Rodzinnego .

III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PALENIA PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW NA TERENIE SZKOŁY PRZEZ UCZNIÓW SZKOŁY

Na zjawisko palenia papierosów i/lub e-papierosów przez uczniów mają obowiązek reagować wszyscy pracownicy szkoły zgłaszając ten fakt wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu.

1. Zakaz palenia papierosów i używania wyrobów tytoniowych w tym także e-papierosów obowiązuje na terenie i wokół Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Kraśniku Dolnym
2. Zakaz obejmuje także inne miejsca, w których prowadzone są zajęcia lekcyjne i dodatkowe realizowane przez nauczycieli i uczniów szkoły.
3. Nauczyciel, który zatrzymał (zaobserwował) ucznia na paleniu papierosów i/lub e-papierosów lub ma uzasadnione podejrzenie wskazujące na używanie wyrobów

tytoniowych zgłasza ten fakt wychowawcy lub pedagogowi.

4. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę profilaktyczno-dyscyplinującą z uczniem

5. O fakcie palenia papierosów/lub e-papierosów oraz podjętych w tym zakresie działaniach pedagog szkolny/wychowawca informuje rodziców ucznia/prawnych opiekunów, potwierdza ten fakt wpisem do dziennika lekcyjnego.

6. W przypadku posiadania i/lub palenia e-papierosa, uczeń oddaje urządzenie nauczycielowi.

- Nauczyciel sporządza notatkę z zajęcia i przekazuje ją wraz z e-papierosem pedagogowi.

- Jeżeli uczeń palił e-papierosa, nauczyciel dodatkowo wpisuje uczniowi uwagę do dziennika elektronicznego.

- Nauczyciel bez zbędnej zwłoki telefonicznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia. W przypadku braku możliwości telefonicznego kontaktu z rodzicem, nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym.

7. W sytuacji odmowy oddania przez ucznia e-papierosa nauczyciel prosi o interwencję pedagoga.

8. Pedagog przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu nakłonienie go do przekazania e-papierosa. W przypadku odmowy oddania urządzenia pedagogowi, rodzic ucznia zostaje poinformowany przez pedagoga o zaistniałej sytuacji oraz przewidywanych konsekwencjach.

9. Pedagog przechowuje urządzenie w depozycie do momentu odebrania go przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.

10. Rodzic ma obowiązek odebrania papierosów lub/i e-papierosa. W przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy, nie stawiają się do szkoły, nie wspierają swojego dziecka i występują dodatkowe okoliczności świadczące o demoralizacji ucznia dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny o istniejącej sytuacji.

Konsekwencje:

1. Uczeń otrzymuje upomnienie od dyrektora szkoły, o czym zostają poinformowani rodzice/prawni opiekunowie

2. Uczniowi zostaje obniżona ocena zachowania na semestr o jeden stopień

3. Przygotowuje referat na temat szkodliwości palenia

4. W przypadku gdy uczeń kolejny raz złamie zakaz palenia na terenie szkoły otrzymuje naganę dyrektora szkoły oraz zostaje zawieszony na miesiąc we wszystkich zajęciach prowadzonych w systemie pozalekcyjnym oraz wycieczkach, z wyjątkiem tych, podczas których realizowane są elementy obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

5. Jeżeli uczeń nadal pali papierosy, wtedy wychowawca wzywa rodziców lub opiekunów prawnych na rozmowę w obecności pedagoga szkolnego. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i do pomocy w wyjściu z nałogu. Szkoła proponuje placówkę, w której można uzyskać pomoc. Z przeprowadzonej rozmowy pedagog szkolny sporządza notatkę służbową.

6. W przypadku gdy wymienione w punkcie 5 warunki nie zostaną dotrzymane przez rodziców

i ucznia, sytuacja z paleniem powtarza się i występują dodatkowe okoliczności świadczące o demoralizacji ucznia, to dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny o sytuacji.

IV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJĘ ODURZAJĄCĄ, ALKOHOL LUB DOPALACZE

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń posiada substancję odurzającą, alkohol lub dopalacze tylko w obecności innej osoby dorosłej ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby oraz kieszeni (we własnej odzieży).
Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia .
2. Nauczyciel o zaistniałym fakcie powiadamia dyrektora szkoły, a dyrektor szkoły rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa .
3. Gdy uczeń odmawia pokazania zawartości teczek lub odzieży dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione środki i zabiera je do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń dobrowolnie przekazuje substancję nauczycielowi to należy ją zabezpieczyć i przekazać policji.
5. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje spisując możliwie dokładną notatkę służbową z podjętych działań i ustaleń.

V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDZIE NA TERENIE SZKOŁY NIEZNANĄ SUBSTANCJĘ

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza miejsce znalezienia przed dostępem do niej osób niepowołanych.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa Policję .
4. Po przyjeździe Policji dyrektor szkoły lub inna osoba upoważniona przez dyrektora wskazuje miejsce znalezienia substancji oraz informuje o szczegółach zdarzenia.
5. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych organów.
6. Zdarzenie dokumentuje wychowawca lub inny nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę służbową.

VI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ STOSUJĄCEGO PRZEMOC FIZYCZNĄ LUB PSYCHICZNĄ

Zachowania agresywne to: bójki, stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych, wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników

szkoły, niespektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły, wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie, dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności. W przypadku stwierdzenia, że uczeń stosuje przemoc/agresję psychiczną lub fizyczną w stosunku

do innych osób **pracownicy szkoły podejmują następujące działania:**

1. Zdecydowanie stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerywa negatywne zachowania sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdziela strony.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie, jako osoby interweniującej.
4. Wezwanie wychowawcy lub pedagoga (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji).
5. Wychowawca lub osoba będąca świadkiem zdarzenia bezzwłocznie zawiadamia dyrekcję szkoły o zaistniałej sytuacji.
6. W razie konieczności ofierze zapewnia się opiekę medyczną.
7. Wychowawca lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców ofiary i agresora.
8. Rodzice ofiary są informowani o możliwości powiadomienia przez nich o zdarzeniu Policji.
9. Ustala się jak najbliższy termin spotkania z ofiarą zajścia, agresorem, rodzicami obojga (osoba odpowiedzialna – wychowawca).
10. Pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą prowadzą rozmowę z rodzicami, w czasie której ustalają zasady funkcjonowania dzieci, między którymi doszło do konfliktu, zasady współpracy między rodzicami i szkołą oraz informują rodziców o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej.
11. Uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do zaprzestania używania przemocy.
12. Nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawuje wychowawca.
13. Rodzice uczniów przejawiających poważne problemy emocjonalne są informowani o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej oraz możliwości skierowania ucznia do odpowiedniej placówki specjalistycznej.
14. Po wyczerpaniu powyższych kroków, w przypadku notorycznie powtarzających się agresywnych zachowań ucznia lub ciężkiego uszkodzenia ciała, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu Policji i dalszym postępowaniu.
15. Zdarzenie dokumentuje wychowawca lub inny nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę służbową.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB PRACOWNIKA SZKOŁY

Procedura obejmuje: obelżywe wyzwiska, wulgaryzmy, groźby, opluwanie, rzucanie przedmiotami, agresję fizyczną stosowane wobec nauczycieli lub innych pracowników szkoły, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły.

1. O zaistniałym zdarzeniu nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, dyrekcję szkoły, którzy powiadamiają rodziców ucznia.
2. W każdym przypadku następuje natychmiastowe powiadomienie Policji, a w konsekwencji Sądu Rodzinnego.
3. Zdarzenie dokumentuje wychowawca lub inny nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę służbową.

VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA UCZNIĄ UNIEMOŻLIWIĄJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI

Procedura obejmuje: wulgarne zachowania ucznia w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela.

Działania podejmowane przez nauczyciela:

1. Upomnienie słowne na forum klasy.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
4. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów).
5. W każdym przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrektora szkoły.
6. Nauczyciel lub wychowawca dokumentuje każde zdarzenie wpisując uwagę do dziennika elektronicznego.
7. W przypadku notorycznego złego zachowania ucznia w czasie lekcji wychowawca wzywa rodziców do szkoły
8. Pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą prowadzą rozmowę z rodzicami, w czasie której ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami i szkołą oraz możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej.
9. Uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania.
10. Nadzór nad wypełnieniem kontraktu sprawują rodzice, wychowawca, pedagog szkolny.
11. Jeżeli szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PRACOWNIKA SZKOŁY WOBEC UCZNI

Procedura obejmuje: wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia

-

z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych.

1. Na wniosek ucznia, pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów - podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA RODZICA/PRAWNEGO OPIEKUNA WOBEC NAUCZYCIELA/PRACOWNIKA SZKOŁY

Procedura obejmuje: wyzwiska, podnoszenie głosu na rozmówcę, grożenie, szarpanie, uderzenia.

1. Zwrócenie uwagi, a w przypadku gdy nie przynosi to efektu zaprzestanie prowadzenia dialogu.
2. W przypadku, gdy dojdzie do agresji fizycznej zgłoszenie dyrektorowi, wezwanie policji.
3. Sporządzenie notatki służbowej.

XI. PROCEDURY POWIADAMIANIA RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW) O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1. Wychowawca oddziału powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym.
2. Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce "Kontakty wychowawcy z rodzicami".
3. W przypadku nieobecności wychowawcy lub szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).
4. Rodzice/opiekunowie dziecka są zobowiązani do poinformowania wychowawcy o wyjeździe dłuższym niż jedna doba. Wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym oraz telefonem kontaktowym osoby pod, której opieką dziecko pozostaje.
5. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

6. O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami.
7. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie podpisów w dokumentacji szkoły.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH

Niebezpieczne przedmioty, których posiadanie na terenie szkoły jest zabronione to: środki pirotechniczne, gazy, noże, zapalniczki, kije, kastety, metalowe rury, tzw. „batony” itp. Przedmioty zagrażające zdrowiu lub życiu uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.

1. W przypadku stwierdzenia posiadania przez ucznia przedmiotów niebezpiecznych nauczyciel tylko w obecności innej osoby dorosłej ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu niebezpieczne przedmioty, pokazał zawartość torby oraz kieszeni (we własnej odzieży).

Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia.

2. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, a dyrektor szkoły rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

3. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.

4. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia uczniów i pracowników nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione przedmioty i zabiera je do ekspertyzy.

5. Jeżeli uczeń dobrowolnie przekaze niebezpieczne przedmioty nauczycielowi należy je zabezpieczyć i przekazać rodzicom za pisemnym poświadczeniem.

6. Zdarzenie dokumentuje nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę z ustaleń .

XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ PODEJRZANEGO O WAGARY LUB NIE REALIZUJĄCEGO OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia wagarów wychowawca podejmuje następujące kroki :

1. Przeprowadza rozmowę z uczniem w celu ustalenia przyczyn nieobecności w szkole.
2. Kontaktuje się z rodzicami w celu potwierdzenia informacji uzyskanych od ucznia lub powiadomienia o wagarach ucznia.
3. W przypadku kolejnych powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności wychowawca kontaktuje się z pedagogiem szkolnym w celu ustalenia dalszego postępowania w kolejności:
 - 1) rozmowa ucznia z pedagogiem szkolnym,
 - 2) pisemne lub telefoniczne wezwanie rodziców do szkoły,
 - 3) wysłanie pisemnego upomnienia-zawiadomienia (również poprzez e – dziennik) do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego,
 - 4) spotkanie rodziców, pedagoga, wychowawcy i ucznia w celu zawarcia kontraktu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na konsekwencje złamania zawartej umowy,
 - 5) w przypadku złamania kontraktu skierowanie ucznia na rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą na Policję w Kruszyńcu lub w razie zaburzeń psychicznych do odpowiedniej poradni specjalistycznej.
4. Jeżeli zachowanie ucznia nie ulegnie poprawie dyrektor szkoły wszczyna postępowanie administracyjne i administracyjną egzekucję realizacji obowiązku szkolnego oraz może skierować sprawę do Sądu Rodzinnego.

XIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIEDBYWANIA UCZNIÓW PRZEZ RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW POD WZGLĘDEM ZDROWOTNYM ORAZ ZAPEWNIENIA PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH

1. Nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny zgłasza wychowawcy klasy swoje spostrzeżenia odnośnie zaniedbań danego ucznia.
2. Wychowawca jeśli zaistnieje taka konieczność wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym, zalecając konieczne działania celem poprawy sytuacji danego dziecka, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.
3. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły.
4. Pedagog w porozumieniu z dyrekcją szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość lub konieczność pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, diagnozy w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, u lekarza specjalisty lub w innej tego typu instytucji. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
5. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrekcja szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszyńcu, Wydział Rodzinny i Nieletnich

Sądu
Rejonowego w Bolesławcu i inne.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA, GDY PO DZIECKO PRZYJDZIE PIJANY RODZIC

1. Nauczyciel, który podejrzewa lub otrzymuje informację o tym, że po dziecko przyszedł pijany rodzic, powiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor wydaje dyspozycje, które umożliwią odizolowanie dziecka od nietrzeźwego rodzica.
3. Dyrektor/nauczyciel nawiązuje kontakt z drugim rodzicem, informuje o zaistniałej sytuacji oraz ustala sposób dalszego postępowania w celu odebrania dziecka ze szkoły. W przypadku braku kontaktu z rodzicem podejmuje próbę skontaktowania się z osobami wskazanymi przez rodziców w upoważnieniu do odbioru dziecka ze szkoły.
4. Dziecko odbiera drugi rodzic lub na podstawie ustaleń z rodzicami nauczyciel przekazuje dziecko osobie upoważnionej. W sytuacji, gdy rodzic lub upoważniona pisemnie osoba nie może odebrać dziecka, rodzic może jednorazowo wskazać (upoważnienie ustne) inną pełnoletnią osobę, podając jej dane. Osoba upoważniona w momencie odbioru dziecka powinna mieć przy sobie dowód osobisty i na żądanie nauczyciela okazać go.
5. Jeżeli nie ma możliwości kontaktu z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną do odbioru dziecka ze szkoły, nauczyciel informuje dyrektora o zaistniałej sytuacji. Dyrektor podejmuje decyzję co do dalszego trybu postępowania z uwzględnieniem: decyzji o ponownej próbie skontaktowania się z osobami mogącymi odebrać dziecko ze szkoły; w tym czasie dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela, w przypadku wyczerpania wszelkich możliwości odbioru dziecka przez rodzica lub osobę upoważnioną dyrektor podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji, która przejmuje opiekę nad dzieckiem i postanawia o ewentualnym oddaniu dziecka pod opiekę innym członkom rodziny lub o umieszczeniu w placówce opiekuńczej.
6. Dyrektor sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia.
7. Po zdarzeniu dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania zasad obowiązujących w szkole dotyczących odbioru dziecka z placówki.
8. W przypadku gdy sytuacja zdarza się kolejny raz lub dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej, dyrektor powiadamia o zdarzeniach sąd rejonowy - wydział rodzinny i nieletnich, a także ośrodek pomocy społecznej.

WZÓR NOTATKI SŁUŻBOWEJ

.....
(pieczęć szkoły)

Notatka służbowa

Data i godzina:

Miejsce: Zespół Szkolno – Przedszkolny w Kraśniku Dolnym

Uczestnicy:

.....
.....

.....
(należy wymienić wszystkich uczestników zajęcia).

Przebieg zdarzenia:

W dniu o godzinie po odbiór syna/córki stawił się Na podstawie obserwacji osoba pełniąca dyżur w szatni/świetlicy p., uznała, iż ww. osoba jest w stanie nietrzeźwym. Odmówiła wydania dziecka i natychmiast zawiadomiła dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły wezwał telefonicznie do odbioru matkę/ojca dziecka, która/y odmówił/a natychmiastowego przyjazdu i poprosił/a o wydanie dziecka ojcu/matce. Ze względu na to, że ojciec/matka dziecka zaczął/a się agresywnie zachowywać w stosunku do personelu placówki, dyrektor szkoły wezwał policję. Policja zabrała nietrzeźwego opiekuna na komisariat. Ostatecznie dziecko odebrała matka/ojciec, która/y stawił/a się w szkole o godz. Odmówił/a jednak udzielania wyjaśnień.

Podpisy uczestników zdarzenia:

.....

Sporządził:

XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC OSOBY „OBCEJ” NA TERENIE SZKOŁY

Przez „osobę obcą na terenie szkoły” rozumie się osobę, która:

- a. nie jest uczniem ani rodzicem ucznia tej szkoły,
- b. nie jest pracownikiem szkoły,
- c. nie jest osobą wypełniającą aktualnie na terenie szkoły zadania i funkcje znane dyrekcji szkoły,
- d. nie jest osobą zaproszoną przez dyrekcję szkoły bądź też wychowawcę klasy lub też uprawnionego pracownika szkoły.

1. Pracownik szkoły dyżurujący przy wejściu głównym lub na korytarzu ustala powody obecności osoby postronnej w szkole oraz kieruje ją do sekretariatu szkoły.
2. W przypadku powstania wątpliwości lub ujawnienia niepokojących zachowań ze strony osoby postronnej niezwłocznie informuje dyrekcję szkoły i wspólnie z nią podejmuje mediacje w celu nakłonienia tej osoby do jasnego określenia celu swojego pobytu lub też opuszczenia terenu placówki.
3. W przypadkach drastycznych dyrektor niezwłocznie powiadamia policję i jednocześnie podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie dzieci i pracowników przed skutkami tych zachowań.

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SPOŁECZNEGO

1. Ustalenie okoliczności zdarzenia na podstawie rozmowy z osobą informującą o zaistniałym fakcie oraz oglądzie sytuacji w miejscu zaistnienia szkody, wgląd w monitoring.
2. Interwencja świadka zdarzenia - powstrzymanie sprawców.
3. Poinformowanie dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
4. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
5. W przypadku nie budzącego wątpliwości ustalenia sprawcy szkody wezwanie do szkoły jego rodziców/opiekunów prawnych.
6. Oszacowanie szkody.
7. Ustalenie w obecności dyrektora szkoły, wychowawcy, rodzica oraz sprawcy szkody zasady zadośćuczynienia bądź też pokrycia strat przez sprawcę i jego opiekunów prawnych (pokrycie strat, naprawa szkody tylko i wyłącznie za zgodą rodzica)
8. W przypadku nie ustalenia sprawców, braku współpracy ze strony rodziców lub dużej szkody dyrektor szkoły powiadamia Policję.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC GRUPY UCZNIÓW ŁAMIĄCYCH REGULAMIN SZKOŁY

W przypadku stwierdzenia łamania Regulaminu Szkoły przez całą klasę lub grupę uczniów **pracownicy szkoły podejmują następujące działania :**

1. Pracownik szkoły zgłasza wychowawcy lub dyrekcji zaistniałą sytuację.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczestnikami zajęcia.
3. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców uczniów.
4. W szczególnych przypadkach zwołuje się nadzwyczajne zebranie rodziców, na którym dyrektor, wychowawca, pedagog szkolny i rodzice ustalają zasady dalszego postępowania.
5. W klasie ucznia bądź uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, są prowadzone dodatkowe zajęcia profilaktyczne.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA FAŁSZERSTWA

Sytuacja fałszerstwa w szkole dotyczy:

- a. dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
 - b. przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - c. podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
 - d. przedstawianie prac innych uczniów jako własnych,
 - e. inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.),
 - f. fałszowanie legitymacji szkolnej.
1. Osoba, która ujawniła fałszerstwo powiadamia wychowawcę ucznia.
 2. Wychowawca powiadamia rodziców ucznia o zdarzeniu i ustala termin spotkania.
 3. Rozmowa wychowawcy z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa.
 4. Wychowawca podejmuje w obecności rodziców decyzję o dalszym postępowaniu.
 5. Wychowawca powiadamia dyrektora szkoły.
 6. Zdarzenie dokumentuje wychowawca spisując możliwie dokładną notatkę.
 7. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji.

XX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA ZACHOWAŃ AUTODESTRUKCYJNYCH

Autodestrukcja – agresja skierowana przeciwko sobie

Zachowania autodestrukcyjne: samookaleczenia, połykanie ciał obcych, przedawkowanie

leków,

substancji uzależniających, anoreksja, bulimia

Działania interwencyjne:

1. Ustalenie i potwierdzenie rodzaju zdarzenia.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy i zapewnienie bezpieczeństwa.
3. Usunięcie wszystkiego, co może ułatwić realizację zamiaru.
4. Zawiadomienie dyrektora szkoły.
5. Wezwanie pomocy (pogotowie, policja, straż, jeśli jest potrzebna).
6. Zadbanie o dyskrecję przebiegu interwencji w/w służb.
7. Zebranie wstępnej informacji o okolicznościach zdarzenia.
8. Dokonanie szybkiej oceny dalszych zagrożeń wg klucza:
 - ryzyko umiarkowane - uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi, jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób,
 - ryzyko podwyższone - wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń mówi, jak to zrobi, były wcześniejsze próby,
 - ryzyko ekstremalne- wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia, podjął inne działania zagrażające życiu i zdrowiu.
9. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły - poinformowanie o wynikach oceny sytuacji (ryzyka).
10. Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych.
11. Ustalenie strategii działań w zależności od oceny sytuacji.
12. Ochrona ucznia oraz innych osób przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi np. kontakt z mediami.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA MOŻLIWOŚCI WYSTĄPIENIA PRÓBY SAMOBÓJCZEJ U UCZNI

A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- 1) mówienie (lub wyrażanie w inny sposób) o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- 2) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- 3) pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów
- 4) unikanie kontaktów, również z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- 5) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- 6) używanie wyrażen, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, zaprzestaniem, odejściem itp.
- 7) przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- 8) zaprzestanie dbałości o wygląd i higienę osobistą lub zmiana innych nawyków zachowania,

- 9) kłopoty ze snem, bezsenność, brak apetytu,
- 10) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- 11) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków itp.
- 12) doświadczenie w ostatnim czasie jakiejś traumy, sytuacji stresowej, np. straty ważnej relacji z kimś bliskim lub śmierci osoby bliskiej,
- 13) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania, reinkarnacji, życia po śmierci itp.
- 14) fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół interwencyjny w składzie:

dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca.

W stosunku do ucznia będącego w kryzysie członkowie zespołu kryzysowego podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

1. Ustalają, które z przesłanek świadczących o skłonnościach autodestrukcyjnych występują u danego ucznia.
2. Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn zaistniałej sytuacji, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia.
3. Informują rodziców o obserwacjach szkoły i zagrożeniu.
4. Zacieśniają współpracę z domem rodzinnym i ustalają zasady wzajemnych kontaktów.
5. Otaczają ucznia i rodziców opieką pedagoga szkolnego, psychologa lub w zależności od sytuacji również psychoterapeuty,

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca.

Zespół od chwili powzięcia takiej informacji:

1. Nie pozostawia ucznia znajdującego w kryzysie samego i próbuje przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce.
2. Podejmuje próbę oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą przekazującą informację oraz z samym uczniem).
3. Informuje o zaistniałej sytuacji i o zagrożeniu rodziców.
4. Przekazuje dziecko pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia (zwłaszcza związana z przemocą, alkoholem lub innymi patologiami) odpowiednim instytucjom (np. Policji).
5. Uczeń zostaje otoczony opieką pedagoga szkolnego, psychologa lub w zależności od

sytuacji również psychoterapeuty.

C. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą powołany zostaje zespół kryzysowy

w składzie: dyrektor szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny i wychowawca.

Zespół podejmuje następujące działania:

1. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy Rady Pedagogicznej w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia przez wszystkich nauczycieli.
2. Dokonuje diagnozy ryzyka utrzymywania się zagrożenia ponowienia próby samobójczej.
3. Planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty.
4. Mobilizuje rodzinę, by udzieliła dziecku wsparcia i zapewniła bezpieczeństwo.
5. Otacza ucznia szczególną życzliwością, bez obiecywania zachowania tajemnicy o podjęciu próby samobójczej.
6. Obserwuje zachowania ucznia w szkole.
7. W miarę możliwości ustala powody, dla których uczeń próbował popełnić samobójstwo.
8. Informuje ucznia i rodziców o wszystkich dostępnych ośrodkach wsparcia (zasoby wewnętrzne i zewnętrzne w tym placówki, w których można uzyskać pomoc).

Każdy nauczyciel w przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o sytuacjach opisanych w punkcie A, B i C powinien niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły.

Wykaz miejsc, do których można się zgłaszać po pomoc w przypadku zachowań samobójczych uczniów:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna 75 72207 93
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 75 732 14 59
- Poradnia Zdrowia Psychicznego + 48 571 306 367
- Policja
- Straż Pożarna 998; 112
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 75 612 17 18
- Telefony zaufania:
 - Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (bezpłatny) - prowadzony przez Fundację Dzieci Niczyje 116 111
 - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka tel. 800 12 12 12 (bezpłatny)
 - Pomarańczowa Linia - pomoc rodzicom, których dzieci piją tel. 801 140 068
 - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"- tel. 800 120 002
 - pomoc psychologiczna i prawna tel. 22 666 28 50
 - 800 312 271 policyjny telefon zaufania

XXII. PROCEDURA KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

1. Nawiązanie współpracy z przedstawicielami mediów zanim osoby postronne przekażą mediom informacje.
2. Dyrektor szkoły wyznacza spośród personelu szkoły osobę odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami (tylko osoba wyznaczona przez dyrektora może udzielać informacji).
3. Dyrektor szkoły lub osoba do tego upoważniona wyznacza miejsca, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu.
4. Osoba upoważniona do kontaktów z mediami przekazuje jedynie pewne i sprawdzone informacje (unika domysłów).
5. Pracownicy szkoły dbają o to, aby dziennikarze otrzymywali informacje, tylko od wyznaczonej osoby i nie werbowali rozmówców spośród uczniów, pracowników szkoły i rodziców.

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIEWŁAŚCIWEGO WYKORZYSTANIA PRZEZ UCZNIĄ TELEFONU KOMÓRKOWEGO LUB INNYCH URZĄDZEŃ REJESTRUJĄCYCH OBRAZ LUB DŹWIĘK

Jeśli uczeń nagrywa, robi zdjęcia nauczyciela oraz innych uczniów bez ich zgody narusza ich dobra osobiste takie, jak np. wizerunek. Zgodnie z art. 24 § 2 Kodeksu Cywilnego osoba, która

poniosła szkodę w związku z naruszeniem jej dóbr osobistych, może domagać się odszkodowania.

W przypadku wykorzystania przez ucznia telefonu komórkowego lub innego urządzenia w celu rejestrowania obrazu lub dźwięku pracownik powinien podjąć następujące kroki:

1. Uczeń na prośbę nauczyciela ma obowiązek wyłączyć telefon komórkowy lub inne urządzenie rejestrujące i oddać w depozyt.
2. Nauczyciel lub inny pracownik informuje o zaistniałej sytuacji wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego lub dyrektora.
3. Wychowawca telefonicznie lub w inny sposób powiadamia rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji i ustala termin w jakim rodzice za pokwitowaniem odbiorą z depozytu urządzenie rejestrujące.
4. Uczeń w obecności rodziców i wychowawcy /pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły/ ma obowiązek skasować zarejestrowany obraz lub dźwięk.
5. Zdarzenie dokumentuje wychowawca lub inny nauczyciel spisując możliwie dokładną notatkę.

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIECIA CYBERPRZEMOCY

Cyberprzemoc - przemoc z użyciem internetu lub telefonu komórkowego

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy powiadamia o zdarzeniu wychowawcę ucznia, pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca, pedagog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy udzielając jej wsparcia i porady.
3. Wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
4. Wychowawca/pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpiecza dowody - należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz /jeśli to możliwe/ dane nadawcy: nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp. lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil oraz w miarę możliwości ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
5. Wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady (możliwość zgłoszenia przestępstwa oraz pomocy psychologicznej).
6. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły przeprowadzana jest rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy.
7. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa telefonicznie lub pisemnie rodziców ucznia-sprawcy do szkoły.
8. Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
9. Uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania - sprawca obligatoryjnie zobowiązanie do usunięcia z sieci obraźliwych treści i zadośćuczynienia za wyrządzone szkody.
10. Nadzór nad wypełnieniem kontraktu sprawują rodzice, wychowawca i pedagog szkolny.
11. Wychowawca/pedagog monitoruje sytuację ucznia (ofiary) sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
12. Zdarzenie dokumentuje wychowawca spisując możliwie dokładną notatkę z ustaleń
13. W przypadku gdy nie można ujawnić sprawcy cyberprzemocy dyrektor szkoły za zgodą osób poszkodowanych zgłasza sprawę do Policji.

**XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W CZASIE ZAGROŻENIA
„BOMBOWEGO” (PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA TELEFONICZNEGO,
ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY BRONI, MATERIAŁÓW
WYBUCHOWYCH, PRZEDMIOTU NIEWIADOMEGO
POCHODZENIA)**

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
2. Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
3. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
4. Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję.
5. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
6. Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
7. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno - kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
8. Po przybyciu Policji na miejsce incydu bombowego, akcją kieruje Policja.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
10. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon
11. Nauczyciele zabierają dziennik lekcyjny i wspólnie z uczniami opuszczają klasę, udając się na wyznaczone miejsce
12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

**XXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA
PEDOFILII W SZKOLE.**

1. Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.
2. w pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego,
3. w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji,
4. następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację stwierdzonym zagrożeniu,
5. wychowawcy klas oraz pedagodzy szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie,

6. w przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania,
7. wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia),
8. dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
9. wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia,

PRZYPADEK ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ

Sposób działania:

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu,
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia,
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły,
4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań,
5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne,
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
7. Dyrektor zawiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich, policję, prokuraturę.

PRZYPADEK PROSTYTUCJI W SZKOLE LUB WŚRÓD UCZNIÓW

Sposób działania:

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, sam dopuścił się takiej czynności nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia dyrektora, pedagoga i wychowawcę klasy, który wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym, objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną na terenie szkoły,
5. O sprawie zostaje poinformowany Sąd Rodzinny i Nieletnich
6. O przestępstwach ściganych z urzędu dyrektor ma obowiązek bezzwłocznie poinformować Policję lub prokuraturę.

PRZYPADEK NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE

Sposób działania:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
4. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
5. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję Wydział ds. Nieletnich.
6. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

XXVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM

W szkole istnieje zakaz podawania leków uczniowi przez nauczycieli.

Możliwość podawania leków przez nauczycieli istnieje jedynie w odniesieniu do uczniów przewlekle chorych, u których występuje konieczność kontynuowania farmakoterapii podczas ich

pobytu w szkole a rodzice delegowali takie uprawnienie na nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

I. Obowiązki rodzica:

1. W przypadku ucznia rozpoczynającego naukę w szkole rodzic najpóźniej do 1 września powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia dziecka przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.
2. W przypadku występowania chorób przewlekłych rodzic omawia z nauczycielem sposób udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowia np. sposób ułożenia dziecka do czasu przyjazdu lekarza lub rodzica, zapewniając w miarę możliwości spokój i bezpieczeństwo.
3. Rodzic/prawny opiekun dziecka przewlekle chorego w formie oświadczenia wyraża zgodę na powiadomienie pogotowia ratunkowego w razie niebezpiecznego pogorszenia się stanu zdrowia dziecka.
4. Rodzic/prawny opiekun powinien dostarczyć aktualne zaświadczenie lekarskie o przebiegu choroby przewlekłej dziecka oraz w przypadku gdy istnieje konieczność podawania leków podczas pobytu dziecka w szkole zaświadczenia lekarskiego o konieczności podawania mu leków na terenie placówki (nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania).
5. Rodzic/prawny opiekun podpisuje upoważnienie do podawania leków, kontroli cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę.
6. Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę.
7. Rodzic/prawny opiekun jest zobowiązany do stałej współpracy z wychowawcą dziecka chorego.

II. Obowiązki nauczycieli:

1. Nauczyciele są zobowiązani dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także do objęcia go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów. Zawiadamia pogotowie ratunkowe.
3. **Jeśli w przypadku dziecka przewlekle chorego zachodzi konieczność podawania leków podczas pobytu w szkole, zgodę na podawanie leków dziecku może wyrazić nauczyciel,**

który odbył szkolenie z zakresu postępowania z dzieckiem przewlekle chorym

4. Jeśli nauczyciel wyrazi zgodę na podawanie leków dziecku przewlekle choremu należy:

a. zobowiązać rodziców/opiekunów prawnych do przedłożenia pisemnego zaświadczenia lekarskiego o chorobie dziecka i o konieczności podawania mu leków na terenie placówki oraz nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania,

b. wymagać od rodziców/opiekunów prawnych pisemnego upoważnienia do podawania leków,

kontroli cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę,

c. powiadomić dyrektora o sytuacji i przekazać dokumentację medyczną dziecka oraz upoważnienie rodziców/opiekunów prawnych,

d. na podstawie zaświadczenia lekarskiego i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych/dyrektor wyznacza spośród pracowników (za ich zgodą) dwie osoby do podawania dziecku leku. Jedna z osób podaje lek, a druga nadzoruje tę czynność. Obydwie wyznaczone osoby są zobowiązane potwierdzić podanie dziecku leku poprzez złożenie czytelnych podpisów w sporządzonym rejestrze. **Rejestr zawiera imię i nazwisko dziecka, nazwę podawanego leku, dawkę leku, datę i godzinę.**

Dla każdego ucznia z chorobą przewlekłą w naszej szkole zostaną opracowane indywidualne procedury.

Załącznik nr 1

Informacje dla wychowawców klas do opracowania indywidualnych procedur dla dzieci przewlekle chorych.

Dziecko z astmą

NAKAZY

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.
2. Dziecko, które ma objawy choroby po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

ZAKAZY

1. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie mogą ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz nie

powinny uczestniczyć w planowanych wycieczkach poza miasto.

3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.

OGRANICZENIA

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.

2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców, co może jeść w sytuacjach,

które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

OBSZARY DOZWOLONE I WSKAZANE DLA DZIECKA

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach z wychowania fizycznego.

Wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.

2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć z wychowania fizycznego.

3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe.

4. Dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie.

5. Dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych.

Dziecko z cukrzyca

OBJAWY HIPOGLIKEMII - niedocukrzenia:

1 . Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.

2. Ból głowy, ból brzucha.

3. Szybkie bicie serca.

4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.

5. Osłabienie, zmęczenie.

6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.

7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.

8. Napady agresji lub wesołkowatości.

9. Ziewanie/senność.

10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.

11. Zmiana charakteru pisma.

12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.

13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.

14. Drgawki.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.

2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie

lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód.)

NIE WOLNO

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
2. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.

OBJAWY HIPERGLIKEMII:

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają:

1. ból głowy, ból brzucha.
2. nudności i wymioty.
3. ciężki oddech.

może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej. Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy.
2. Skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna).
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą – każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz

różnych

zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

Dziecko z padaczką

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO:

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać cokolwiek między zęby lub do ust.

W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować

i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka

z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego.

Gdy

zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

Dziecko z ADHD, czyli zespołem hiperkinetycznym

W pracy szkolnej uczniowie z ADHD wymagają od nauczycieli:

1. Poznania i zrozumienia specyficznych zachowań i emocji dziecka (tj.: brak koncentracji na szczegółach, trudności z utrzymaniem uwagi na zadaniach i grach, nierespektowanie podanych kolejno instrukcji, kłopoty z dokończeniem zadań i wypełnianiem codziennych obowiązków, dezorganizacja, szybkie rozpraszenie się pod wpływem bodźców zewnętrznych, nadmierna ruchliwość i gadatliwość, przerywanie bądź wtrącanie się do rozmowy).
2. Akceptacji, pozytywnego wsparcia, nasilonej w stosunku do innych uczniów uwagi i zainteresowania.
3. Organizacji środowiska zewnętrznego w formie porządku i ograniczenia bodźców.
4. Stosowania wzmocnień (pochwał, nagród).

5. Skutecznego komunikowania (krótkie instrukcje, powtarzanie).
6. Konsekwencji w postępowaniu i ustalenia obowiązującego systemu norm i zasad.
7. Elastyczności pracy dającej możliwość dodatkowej aktywności i rozładowania emocji.

Dziecko z zaburzeniami lękowymi

1. Jeśli nauczyciel zauważy powtarzające się zaburzenia lękowe powinien ten fakt zgłosić rodzicom ucznia.
2. Zasady postępowania z uczniem z zaburzeniami lękowymi:
 - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w relacji uczeń- nauczyciel- klasa
 - stosowanie pochwał nawet za małe osiągnięcia
 - ograniczenie odpytywania na forum klasy
 - normalizowanie reakcji lękowych i pokazywanie adaptacyjnej funkcji lęku
 - uczenie techniki rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem.

Załącznik nr 2

**UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW DZIECKU Z
CHOROBA
PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisany
(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

upoważniam Panią
(imię, nazwisko pracownika)

do podawania mojemu dziecku
(imię, nazwisko dziecka)

leku
.....

.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku
wraz
z dokumentacją medyczną dziecka.

.....
(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

Załącznik nr 3

**ZGODA NAUCZYCIELA /PRACOWNIKA SZKOŁY NA PODAWANIE LEKÓW
DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisana

(imię, nazwisko pracownika szkoły)

wyrażam zgodę na podawanie dziecku

(imię, nazwisko dziecka)

leku.....

.....

.....

.....

.....
(dawka, nazwa leku, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

.....

(imię, nazwisko pracownika szkoły)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana o sposobie podania leku (wykonania czynności
medycznej)

.....

(podpis pracownika szkoły)

Załącznik nr 4

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

opracowana dla

Uczeń choruje na chorobę przewlekłą.....

....., potwierdzoną przez lekarza
....., z dnia

Objawy choroby
ucznia:.....
.....

Nakazy związane z przebywaniem ucznia w
szkole:.....
.....
.....

Zakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:
.....
.....
.....

Ograniczenia dla ucznia związane z chorobą:
.....
.....
.....

W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby należy:
.....
.....
.....

.....W przypadku
zaostrzenia
objawów lub ataku choroby nie wolno:
.....
.....
.....

Pierwsza pomoc udzielona uczniowi w szkole polega na:
.....
.....
.....

W przypadku zaostrzenia objawów lub zagrożenia zdrowia szkoła niezwłocznie informuje i w miarę potrzeby wzywa:

Rodziców/prawnych opiekunów ucznia

.....
(imię, nazwisko, adres, tel.kontakt.)

Inną osobę (j.w.)

.....
(imię, nazwisko, adres, tel.kontakt.)

Pogotowie ratunkowe – w przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nie może bezzwłocznie odebrać dziecka ze szkoły w celu udzielenia mu pomocy medycznej.

Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do bezwzględnego stosowania niniejszej procedury.

.....
(podpis dyrektora)

.....
(miejsce i data)

XXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAMACHU TERRORYSTYCZNEGO

Efektywność wszelkich działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie aktom terroryzmu jest pochodną skuteczności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju i gotowości społeczeństwa

do wspierania tych działań oraz wzajemnego zaufania i odpowiedzialności za wspólne dobro

INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE TERRORYZMU

Terroryzm, to szeroki termin oznaczający użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu:

- zastraszenia,
- przymuszenia,
- okupu.

Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczną liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, takich jak:

- elektryczność,
- dostawy wody,
- opieka medyczna,
- telekomunikacja,
- komunikacja miejska.

Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy.

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on „swoich” czy „obcych”, natomiast broń palna jest skierowana przez terrorystę w konkretną osobę, porywa się określonego

człowieka. Ofiarą zamachu może stać się każdy, kto będzie przebywał w pobliżu miejsca wybuchu. Nie mają na to wpływu jego poglądy polityczne lub stan majątkowy.

Informacji o zagrożeniu incydem bombowym nie wolno bagatelizować ani lekceważyć.

ZAPAMIĘTAJ !

- Wybuch jest sytuacją nagłą i nieodwracalną,
- Jeśli widzisz „bombę”, to ona „widzi” też Ciebie, a to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób;

- pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
- samochody, a w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach tj. w pobliżu kościołów, synagog, meczetów lub miejsc organizowania imprez masowych, zawodów sportowych i zgromadzeń.

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem. O swoich spostrzeżeniach poinformuj: służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obiektu, Straż Miejską lub Policję (telefony alarmowe - patrz punkt IV).

INFORMACJA NA TEMAT TELEFONÓW ALARMOWYCH

- 999 - Pogotowie Ratunkowe,
- 998 - Straż Pożarna,
- 997 - Policja,
- 987 - Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego,
- 112 - telefon alarmowy dla użytkowników telefonów komórkowych,
- 0 800 120 226 - infolinia Policji (połączenie bezpłatne).

Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły

1. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły.
2. Niezwłocznie powiadamia wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego odcinka.
3. W pierwszej kolejności ewakuowane są osoby z pomieszczeń zagrożonych.
4. W dalszej kolejności ewakuuje się osoby poczynając od najwyższej kondygnacji, ruch rozpoczynają osoby ograniczonych zdolnościach poruszania się, strumień ruchu zamykają osoby sprawne fizycznie.
5. Ewakuacja odbywa się zgodnie z opracowaną instrukcją organizacji i przebiegu ewakuacji.
6. Pomieszczenia na parterze w szczególnych przypadkach mogą być opuszczone przez okna.
7. Nauczyciel powinien uporządkować grupę w ten sposób, aby bezpośrednio za nim znajdowały się osoby najsłabsze fizycznie, grupę zamykają odpowiedzialni uczniowie, którzy mogą, w razie potrzeby, wesprzeć słabszych.
8. Nie należy bez potrzeby otwierać okien i drzwi.

9. Pomieszczenia opuszczane nie powinny być zamykane na klucz
10. Po zakończeniu ewakuacji opiekun grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności.
11. W razie podejrzenia, że ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić służby ratownicze.

Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły:

1. W sytuacji zagrożenia pożarem należy zachować przede wszystkim spokój, ocenić sytuację i podjąć działania zgodnie z obowiązującymi procedurami..
 2. Jeżeli zauważy się pożar lub otrzyma informację o pożarze, należy natychmiast zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem oraz Państwową Straż Pożarną lub zadzwonić pod numer alarmowy 112.
 3. Należy użyć ustalonego alarmu pożarowego sygnalizowanego przez dzwonek szkolny (5 krótkich dzwonków).
 4. O zdarzeniu należy poinformować natychmiast dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
 5. Należy bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.
- UWAGA!** Nie wolno gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować! Nie gasi się wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!
6. Dyrektor zarządza ewakuację ze strefy zagrożonej. ewakuacja odbywa się zgodnie z procedurami
 7. Do przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
 8. Wszyscy pracownicy muszą bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
 9. Dyrektor zleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu.
 10. Jeżeli to możliwe, dyrektor poleca usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
 11. Nie należy otwierać – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
 12. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność.
 13. Nie należy wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc trzeba zachować szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszać się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność. Aby nie stracić orientacji należy poruszać się wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłonić np. wilgotną chustką.
 14. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie należy stosować się do ich poleceń.

15. Dowódcę przybyłych jednostek należy powiadomić o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego, wtargnięcia napastnika na teren szkoły:

Wtargnięcie napastników do obiektu:

1. Sygnał alarmowy w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły – **pięć krótkich dzwonków**.
2. Decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego, w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren placówki, podejmuje każdy z przeszkolonych i przygotowanych do tego pracowników placówki, wówczas
gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub taka informację o zagrożeniu otrzymał.
3. Jeśli to możliwe, uciekaj z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.
Zostaw
wszystkie swoje rzeczy, w miejscu, gdzie się znajdują. Ewakuuj się blisko ściany, nie wychodź
na otwartą przestrzeń. Po drogach ewakuacyjnych poruszaj się szybko, unikaj blokowania ruchu,
zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.
4. Wyłącz zawór gazu.

Podczas ewakuacji:

1. Zachowaj ciszę, spokój, rozwagę.
2. Udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na
twoje bezpieczeństwo.
3. Ostrzegaj o niebezpieczeństwie.
4. W przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadź dzieci i młodzież do
innego, wcześniej ustalonego obiektu.

Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

1. Zamknij drzwi.
2. Zastaw drzwi ciężkim sprzętem, meblem, ławkami.
3. Wyłącz wszystkie światła.
4. Wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne. Jeśli możesz, powiadom służby, informuj na bieżąco
o sytuacji, nie wyłączaj telefonu, ale wycisz go.

5. Połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien.

Zachowaj ciszę. Jeżeli nie miałeś możliwości ewakuować się, ukryć albo zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a Twoje życie lub zdrowie są zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem oceń ryzyko – WALCZ, a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki – PODDAJ SIĘ.

Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.

6. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie

siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).

7. Pytaj zawsze o pozwolenie, np., gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.

8. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne

dla służb ratowniczych.

9. Staraj się uspokoić dzieci i młodzież – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.

10. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:

- nie pozwól dzieciom i młodzieży wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać

- przez drzwi i okna,

- nakaż uczniom położyć się na podłodze.

11. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

Podczas działań służb ratowniczych:

1. Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany,

jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

2. Zachowuj ciszę.

3. Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi, służby zrobią to same.

4. Stosuj się do wszystkich poleceń służb.

5. Nie trzymaj nic w rękach.

6. Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji.

7. Unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów.

8. Poddaj się kontroli bezpieczeństwa.

9. Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaz je służbom ratowniczym.

Po zakończeniu akcji:

- sprawdź obecność uczniów w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili

- budynek, o braku któregośkolwiek dziecka poinformuj Policję,

- nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,

- prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

Procedura postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaż uczniom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić młodzież.
3. Dopilnuj, aby uczniowie nie odwracali się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych
- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie
- do sytuacji działania.

Procedura postępowania w przypadku zagrożenia bombowego

Procedura postępowania w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, Urząd Miasta.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co, do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawniej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
 - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
 - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny
 - czas jej przyjęcia,
 - adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej,
 - opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydem bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę.
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby“:

1. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń policji.
2. Ciekawość może być niebezpieczna - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca

zagrożonego

wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.

3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie

z planem ewakuacji szkoły.

UWAGA! Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

Po wybuchu bomby:

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia

spowodował wybuch.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzaj przeprowadzenie

ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do

sytuacji.

6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanego przesyłki

Po czym poznać podejrzaną przesyłkę?

1. Stempel pocztowy lub nazwisko nadawcy wskazuje, że przesyłka pochodzi z innego miejsca lub

innego od nadawcy, niż oczekiwano.

2. Brakuje nadawcy.

3. Przesyłka jest uszkodzona.

4. Na kopercie lub paczce są nakłucia, nacięcia, plamy.

5. Z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka substancja.

6. Przesyłka wydziela dziwny zapach (szczególnie uważać na zapach migdałów lub marcepana).

7. Z przesyłki wydobywają się podejrzanymi dźwięki.

8. Na przesyłce znajdują się odręczne napisy w podejrzanym stylu.

9. Jest podejrzenie ciężka do wymiarów („bomby listowe” ważą powyżej 50 g).

10. Namacalnie wyczuwane są kable / przewody, proszek, granulki lub substancja galaretowata.

Do czasu przyjazdu służb postępuj zgodnie z następującymi zaleceniami:

1. Nie otwieraj, nie przenoś i nie rzucaj przesyłki.

2. Zabezpiecz miejsce/ pomieszczenie przed innymi osobami.
3. Sporządź listę osób mających kontakt z przesyłką.
4. Uruchom wewnętrzne procedury.
5. Pozostań do dyspozycji służb, udzielając im niezbędnych informacji.
6. Postępuj zgodnie z instrukcjami wezwanych służb.

Zachowaj ostrożność! Podejrzana przesyłka może zawierać niebezpieczny materiał wybuchowy, biologiczny, chemiczny lub radiacyjny!

Jeśli przesyłka została otwarta, pamiętaj o zasadach ostrożności:

1. Nie naruszaj jej zawartości (nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj).
2. Zamknij okna, wyłącz urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne.
3. O ile to możliwe, przykryj nieznaną substancję folią lub innym materiałem, w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się.
4. Opuść pomieszczenie i zamknij drzwi.
5. Umyj dokładnie ręce.
6. Odizoluj osoby, które miały kontakt z otwartą przesyłką.

Procedura postępowania po zakończeniu trwania kryzysu

1. Nauczyciele i pracownicy placówki/szkoły po zakończeniu kryzysu zobowiązani są do zapewnienia wsparcia i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Specyficzne dla interwencji kryzysowej jest to, że należy ją podjąć niezwłocznie po wydarzeniu, tak szybko, jak to tylko możliwe.
2. W sytuacji kryzysowej dyrektor/wicedyrektor zobowiązany jest zwrócić się o pomoc psychologiczną do Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej i PCPR.
3. Wychowawca jest osobą towarzyszącą psychologowi/psychologom w jego/ w ich oddziaływaniu terapeutycznym. Inni pracownicy powinni być świadomi wagi tego problemu.
4. O czym opiekunowie powinni wiedzieć?
 - należy ucznia wysłuchać
 - dać uczniowi emocjonalne wsparcie ułatwiające emocjonalne odreagowanie
 - przeciwdziałać tendencjom do zaprzeczania
 - dokonać oceny dotychczasowych sposobów radzenia sobie
 - szukać sprawdzonych strategii działania
 - stworzyć plan pomocy.
5. Normalna reakcja na sytuację kryzysową jest reakcją tzw. stresu traumatycznego – to zespół zachowań, reakcji emocjonalnych i myśli związanych z wydarzeniem traumatycznym. Za czas trwania tej reakcji, jako normalnej, przyjmuje się okres uczestnictwa w zdarzeniu kryzysowym do około 6 miesięcy po nim.
6. Wtedy uczniowie mogą:
 - unikać rozmów o zdarzeniu lub nadmiernie się na nim koncentrować

- mieć nawracające, natrętne wspomnienia, bawić się w sytuację traumatyczną
- mieć koszmary senne
- doświadczać negatywnych emocji w sytuacjach związanych ze wspomnieniem traumy
- „nic nie pamiętać” – psychologiczna amnezja

7. Ponadto można u nich zaobserwować spadek zainteresowań, regres w rozwoju, poczucie wyobcowania, strach przed planowaniem przyszłości, nadwrażliwość na bodźce, wspomnienia

napadowe wywołane przez bodziec podobny, zaburzenia zachowania (agresja, picie alkoholu, palenie papierosów, obgryzanie paznokci itp.)

8. Aby normalna reakcja na kryzys nie przerodziła się w chroniczną

- nauczyciele, wychowawcy powinni zadbać o pomoc psychologa,
- stworzyć klimat umożliwiający mówieniu o rzeczach trudnych,
- zapewnić dzieciom/młodzieży możliwość powrotu do normalnych zajęć i rytmu dnia,
- nie bagatelizować ich przeżyć,
- dawać jasne wytłumaczenia sytuacji,
- być z dziećmi/młodzieżą.

XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO I BIOLOGICZNEGO.

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także

z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, brucelozę etc.) wirusami

(ospa, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

SYTUACJA, GDY NASTĄPIŁO SKAŻENIE SZKOŁY (SZKOŁA OTRZYMUJE INFORMACJĘ O MOŻLIWYM SKAŻENIU SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ - NP. TELEFON O ZAMIARZE ATAKU).

Należy wówczas:

- 1) zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru,
- 2) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby- policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji

o charakterze potencjalnego ataku,

3) w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,

4) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę,

watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry,

5) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji,

6) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,

7) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych

pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,

8) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich

wytocznymi.

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ
CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE
NATYCHMIAST LUB SZYBKO PO JEGO POJAWIENIU SIĘ.

Należy wówczas:

1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,

2) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,

3) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,

4) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie

wpuszczać do niego innych osób,

5) powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole -dyrektora, zastępcę

dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję,

6) zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru -rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie

znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji

powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń,

7) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby- policja, straż pożarna,

pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji

o charakterze potencjalnego zagrożenia,

8) jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka,

9) po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich

służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń,

10) w obiekcie –budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację

11) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji,

12) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę,

watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry,

13) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia

środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń-częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji,

14) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,

15) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich

wytycznymi.

**SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ
CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE PÓŹNO, NP.
GDY POJAWIŁY SIĘ OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJĘ LUB/I OGNISKA
ZACHOROWAŃ:**

Należy wtedy:

1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,

2) powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe -dyrektora, zastępcę

dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję,

3) przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się,

4) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,

5) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanego substancji i nie

wpuszczać do niego innych osób,

6) ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły,

7) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby- policję, straż pożarną,

pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji

o charakterze potencjalnego zagrożenia,

8) w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny,

9) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.